

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0411U005525

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-08-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Веселий Віталій Олександрович

2. Veselyi Vitalii Oleksandrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-05-2011

Спеціальність за освітою: 7.130108

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Внутрішньолінійний добір за продуктивністю в селекції материнських форм гібридного соняшнику
2. Selection within lines for productivity in maternal forms' breeding of hybrid sunflower

Реферат:

1. Об'єкт: рівень прояву, стабільність, мінливість ознак продуктивності у ліній-закріплювачів стерильності соняшнику та ефективність їх поліпшення за селекційною цінністю методом внутрішньолінійного добору. Мета: встановлення закономірностей мінливості ознак продуктивності в лініях-закріплювачах стерильності соняшнику та ефективності їх поліпшення методом внутрішньолінійного добору. Методи: польові; лабораторні; математично-статистичні. Новизна: Вперше теоретично узагальнено і вирішено важливе наукове завдання з підвищення продуктивності самозапилених ліній соняшнику методом внутрішньолінійного добору; встановлено ефективність такого добору за ознаками продуктивності в лініях-закріплювачах стерильності; виділено цим методом сублінії з покращеними показниками продуктивності, маси 1000 насінин, кількості насіння з кошика; виявлено кореляції, важливі для результативного внутрішньолінійного добору за ознаками продуктивності. Покращено внутрішньолінійним добором і

виділено лінії за комбінаційною здатністю, на основі яких створено гетерозисні гібриди соняшнику. Результати: На основі встановлених особливостей внутрішньолінійного добору, взаємозв'язків ознак, їх мінливості та прояву комбінаційної здатності доведена ефективність покращення ліній-закріплювачів стерильності соняшнику. Виділено 17 субліній з підвищеними показниками певних ознак продуктивності, 6 з яких мають підвищену комбінаційну здатність за врожайністю. Виявлено 7 цінних материнських форм соняшнику, 7 гібридів з якими проявили високий конкурсний гетерозис за врожайністю і занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Ступінь впровадження: 7 гібридів, створених на основі виділених вихідних ліній з високою комбінаційною здатністю, занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні: Оскіл, Ясон з 2007 р., Богун, Боець і Форвард з 2008 р., Рюрик і Романс з 2009 р. Виділені сублінії включено до науково-дослідних програм Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Інституту олійних культур НААН, Селекційно-генетичного інституту НААН, Південного біотехнологічного центру в рослинництві НААН. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: degree of manifestation, stability, variation of productive traits in lines-maintainer of sunflower sterility and efficacy of their improvement for breeding value by intra-line selection. Aim: to establish the peculiarities for the variation of productive traits in lines-maintainers of sunflower sterility and efficacy of their improvement by intra-line selection. Methods: field, laboratory, mathematic-statistic. Novelty: for the first time an important scientific task dealt with the increase of productivity in selfed lines of sunflower by intra-line selection is generalized and solved; the efficacy of such a selection by the traits of productivity in lines-maintainers of sterility is established; with this method sublines having improved indices for productivity, thousand seed weight, seed number per head are identified; correlations important for resultative intra-line selection by productive traits are revealed with intra-line selection some lines are improved and identified for combining ability, on their basis heterotic hybrids are created. Results: efficacy of the improvement of lines-maintainers of sunflower sterility is proved on the basis of the established peculiarities of intra-line selection traits' relationships, their variation and manifestation of combining ability. 17 sublines with the improved indices of certain of productivity, 6 of these have an improved combining ability for grain yield, have been chosen. 7 valuable maternal forms are found, 7 hybrids with these have revealed a high competitive heterosis for grain yield and listed in the State Plant Variety Register suitable for dissemination in Ukraine. Application stage: 7 hybrids, bred on the base of identified original lines with high combining ability have been registered in State Plant Variety List, suitable for dissemination in Ukraine: Oskil, Yason sine 2007, Bogun, Boyets and Forvard since 2008, Ryuryk and Romans since 2009. The identified sublines have been included into research programs of Plant Production Institute nd. a. V. Ya. Yuriev of NAAS, Oil Crop Institute of NAAS, Selection-genetical institute of NAAS, Southern biotechnological centre in plant breeding of NAAS. Application area: breeding institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Віктор Васильович
2. Kyrychenko Viktor Vasyliovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козубенко Леонід Васильович
2. Козубенко Леонід Васильович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черчель Владислав Юрійович
2. Черчель Владислав Юрійович

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петренкова Віра Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петренкова Віра Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.